

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > נושאים בפרשה_022_ויקהל-פקודי.תשעח

נושאים בפרשה_022_ויקהל-פקודי.תשעח

נדיב לבו

"כל נדיב לבו". וכן כתוב לעיל (תרומה כה, ב) "ויקחו לי תרומה, מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי". ואמרו חז"ל (לקח טוב) אין הנדיב אלא בלב שנאמר כל נדיב לבו, ולא אנוס. וכן אמרו (במדרש הגדול) "בנדבת הלב הוא מביא אע"פ שלא הוציא בשפתיו". וכן הוא בגמ' (שבועות כו ע"ב) "אין לי אלא שהוציא בשפתיו, גמר בלבו מנין, ת"ל כל נדיב לב". וזהו הנדיבות, שהרצון כדיבור דמי. אולם בפרשה דידן (לה, כא) כתיב, "ויבאו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו אתו". הרי שנתוסף נדבת רוח. וכן אמרו (במדרש הגדול) ולפי שהתנדבו בכל לבם ובכל רוחם, לפיכך עתיד הקב"ה לחדש להן לב ורוח, וכן הוא אומר (יחזקאל לו, כו) "ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם". ועיין באור החיים הק' שביאר שני מדרגות אלו. לב למעלה מרוח. רוח לפי כוחו, ולב למעלה מכוחו.

ועיקר העבודה היתה ע"י אהרן הכהן הגדול, עבודת מתנה - נדבה. ולכן כתיב ביה (שמות ו, כג) ויקח אהרן את אלישבע בן עמינדב אחות נחשון לו לאשה ותלד לו את נדב וגו'". עמינדב אותיות עמי - נדב. לשון נדבת העם.

ולכך גם הולד הנולד נקרא נדב - נדבה. והוא כנגד תמכין דאורייתא הנדבנים, כמ"ש בזוהר אחרי מות נז ע"ב. ובהרחבה יותר משה ואהרן הם בחינת נדבת לב ורוח. כמ"ש (במדבר כא, יח) "באר חפרוה שרים (משה ואהרן. רש"י) כרוה נדיבי העם". ופירש תרגום יונתן בן עוזיאל "חפרו יתה רישי עמא משה ואהרן". ובכך רמז אמרו חז"ל "כרוה נדיבי העם" ר"ת 'כהן', שאף משה שימש בכהונה במשכן. וכן דרשו חז"ל על האבות הקדושים. וזהו נדבה דתיקון.

וכל דבר בבריאה יסודו באופן של דבר והיפוכו. וכנגד נדיב לב ורוח. יש בנדב אותיות נד-ב בחינת נידה שהכל נדין ממנה. ואזי הרוח הופך פניו לצד אחר ונעשה נד-ב, שנים, נבדלים זה מזה. וזהו נדיב אותיות דין - ב. שורש מדת הדין היפך נדבה ונתינה. ועי"כ מתגלה נדבת לב שאינו כראוי. וזהו שורש מיתתו של נדב כמ"ש במדרש (שכל טוב) "הוא נדב שהלך אחר נדבת רוחו, ולא נמלך במשה. ומאותו שורש נקרא אביהוא לשון אבה - רצון, שנדבת לבם ורוחם לרצון ולא נמלכו במשה ואהרן. והוא שורש פגם דק במדרגת נדבה. כי יש פגם דק בחוסר נדבה כמ"ש בנשיאים שנתאחרו להביא נדבתם. ויש פגם להיפך בריבוי נדבה, כנדב ואביהוא, בקרבתם לפני ה' וימותו, גילוי קירבה יתירה מכח נדבה יתירה, והוא בחינת בל תגרע ובל תוסיף בנדבה. נשיאים בבחינת בל תגרע. ונדב ואביהוא בחינת בל תוסיף.

ובעומק יותר אמרו רבותינו שנשמת נדב ואביהוא היה בהן נשמת קין. ובקין כתיב ויבא קין מפרי האדמה מנחה לה' (בראשית ב, ג). ופרש"י, מן הגרוע. וזהו נדבה של בל תגרע. וחזרו נדב ואביהוא לתקן זה, ולכך נתנו להיפך, יותר מן הראוי. נדבה יתירה.

- [נושאים בפרשה](#) [1]

Links

[1] <https://bilvavi.net/parsha.summary>